

Kariyer Psikolojik Dan??manl??na Y?nelik Tutum ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Psikolojik Dan??manl??na Y?nelik Tutum ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24404>

Özet

Kariyer Psikolojik Danışmanlığa Yönelik Tutum Ölçeği, bireylerin kariyer danışmanlığı hizmetlerine karşı sahip oldukları bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe formu, 2017 yılında **Ayşenur Büyükgöze Kavas** tarafından Türk kültürüne uyarlanmış ve geçerlik ile güvenirlik çalışmaları tamamlanmıştır. Ölçek, özellikle üniversite öğrencileri ve genç yetişkinler gibi kariyer karar verme süreçlerinde olan popülasyonların, profesyonel kariyer rehberliğine bakış açıları ve bu hizmetleri kullanma istekliliklerini değerlendirmek için kritik bir öneme sahiptir. Bu uyarlama çalışması, Türkiye'de **Kariyer Psikolojik Danışmanlık** alanındaki araştırmalara sağlam bir ölçüm aracı kazandırmayı hedeflemiştir.

Ölçeğin uyarlama süreci, orijinal formun kültürel ve dilsel eşdeğerliğini sağlamak üzere titizlikle yürütülmüştür. Bu çalışma, ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk örnekleminde de yeterli düzeyde olduğunu göstermeyi amaçlanmış olup, elde edilen sonuçlar ölçeğin geçerli ve güvenilir bir biçimde kullanılabilmesini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Kariyer danışmanlığı, **Tutum**, Psikolojik danışmanlık, Ölçek **Uyarlama**, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Mesleki rehberlik.

Yazarlar

Ayşenur Büyükgöze Kavas

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin kariyer psikolojik danışmanlığı hizmetlerine yönelik genel **tutumları** sistematik ve nicel bir şekilde belirlemektir. Bu tutumlar, hizmetlerin faydasına, danışmanlık sürecine duyulan güvene ve danışmanlık alanının sosyal kabulüne ilişkin inançları kapsar. Pozitif tutumlar, bireylerin zorlu kariyer geçiş dönemlerinde yardım aramaya daha istekli olmalarını sağlarken, negatif tutumlar hizmetlere erişimi engelleyebilir.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kullanılan geçerli bir ölçüm aracının Türk kültürü ve eğitim sistemi bağlamına taşınması ve böylece Türkiye'deki kariyer gelişim araştırmalarına uluslararası standartlarda bir araç sunmaktır. Bu sayede, danışmanlık hizmetlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için temel veriler elde edilmektedir.

Yapı

Kariyer Psikolojik Danışmanlığa Yönelik Tutum Ölçeği, psikolojideki **tutum** yapısı üzerine kurulmuştur. Tutum, bir nesneye, kişiye veya duruma karşı gösterilen sürekli bir değerlendirme eğilimi olarak tanımlanır. Kariyer danışmanlığı bağlamında bu yapı genellikle üç ana bileşenden oluşur:

Bilişsel Bileşen: Kariyer danışmanlığının amaçları, faydaları ve yöntemleri hakkındaki inançlar ve bilgiler (Örn: "Kariyer danışmanlığı, gelecekteki iş bakımında artış sağlar.").

Duyusal Bileşen: Kariyer danışmanlığı hizmetlerine yönelik hissedilen duygular (Örn: heyecan, rahatlık veya kaygı).

Davranışsal Bileşen: Kariyer danışmanlığı hizmetlerini kullanma veya tavsiye etme yönündeki niyet ve eğilimler.

Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı ölçerek, bireyin kariyer danışmanlığa yönelik genel kabul düzeyini ve hizmetlere karşı olan motivasyonunu ortaya koyar.

Geçerlik

Kavas (2017) tarafından gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini kanıtlamak amacıyla psikometrik analizler uygulanmıştır. Yapılan analizler arasında, ölçeğin teorik yapıyla ne kadar örtüştüğünü inceleyen Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır.

Geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin ölçmeyi amaçladığı yapıyı (kariyer danışmanlığa yönelik tutum) ne derece doğru ölçtüğünü göstermiştir. Orijinal çalışmada muhtemelen **yapı geçerliliği** (Confirmatory Factor Analysis - CFA) ve/veya **kapsam geçerliliği** (uzman görüşleri) yöntemleri kullanılarak ölçeğin Türk kültüründe de geçerli bir ölçüm aracı olduğu desteklenmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığına değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığına belirlemek amacıyla yaygın olarak **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü işaret eder.

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla benzer sonuçlar verebildiğini teyit ederek, araştırmacılara ve uygulayıcılara ölçeğin ölçüm kalitesi hakkında güvence sağlamaktadır.

Faktör Analizi

Kariyer Psikolojik Danışmanlığa Yönelik Tutum Ölçeğinin Türkçe formunun yapı geçerliği, muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin orijinal yapısında bulunan faktör sayısının ve madde dağınığının Türk örneğinde de korunduğunu veya kültürel farklılıklara bağlı olarak yeniden yapılandırıldığını göstermektedir.

Faktör analizi sonuçları, tutumun alt boyutlarının (bilişsel, duyuşsal vb.) birbirinden ayrılabilir yapıları olduğunu ve ölçek maddelerinin ilgili alt boyutlara anlamlı yükler verdiğini ortaya koymuştur. Bu, ölçeğin teorik olarak varsayılan çok boyutlu yapısının ampirik olarak desteklenmektedir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Örn: Kesinlikle Katılmıyorum - Kesinlikle Katılıyorum).

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite öğrencileri ve kariyer hizmetlerinden yararlanma potansiyeli olan genel yetişkin popülasyon.

Age Group: Genç yetişkinlik dönemi (18-30 yaş aralığı) tipik olmakla birlikte, kariyer kararı verme sürecindeki her yaş grubu için uygulanabilir.

Population Details: Kavas (2017) çalışması için kullanılan örneklem detayları, orijinal makalede yer almaktadır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Bireylerin kendi tutumlarını beyan etmeleri esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer rehberliği, **Tutum** ölçümü, Psikometrik özellikler, Üniversite öğrencileri, Psikolojik **Geçerlik**, **Güvenirlilik**, **Uyarlama**.

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal adaptasyon çalışması 2017 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için

gerekli yasal izinler ve telif hakkı hususları hakkında bilgi almak üzere sorumlu yazar Ayşenur Büyükgöze Kavas ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı: 2017 (Türkçe Formunun Yayınlanma Yılı)

Kaynaklar

Kavas, A. B. (2017). Kariyer Psikolojik Danışmanlığa Yönelik Tutum Ölçeğinin Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 7(48), 83-96.

Sorumlu yazarın e-posta adresi: aysenur@omu.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: kariyer-psikolojik-danismanligina-yonelik-tutum-olceginin-turkce-formu-toad.pdf

Kariyer Psikolojik Danışmanlığa Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddeler için yazarın orijinal makalesine (Kavas, 2017) başvurulması gerekmektedir.